

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ТА
ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

6 жовтня 2023 року

ОДЕСА

2023

УДК: 343.98:343.95 (477)

Оргкомітет конференції:

Голова:

Швець Д.В., ректор університету, доктор юридичних наук, доцент, Заслужений працівник освіти України

Заступник голови:

Корнієнко М.В., проректор університету, доктор юридичних наук, професор

Члени оргкомітету:

Тетерятник Г.К., завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики, доктор юридичних наук, професор;

Снігур Л.А., завідувач кафедри психології та педагогіки, доктор психологічних наук, професор;

Тарасенко В.Є., професор кафедри кримінального процесу та криміналістики, доктор юридичних наук, професор;

Смоков С.М., професор кафедри кримінального процесу та криміналістики, кандидат юридичних наук, професор;

Марченко О.А., доцент кафедри кримінального процесу, кандидат юридичних наук;

Матієнко Т.В., професор кафедри психології та педагогіки, кандидат юридичних наук, доцент;

Мудрецька Г.В., доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики, кандидат юридичних наук, доцент;

Пасько О.М., професор кафедри психології та педагогіки, кандидат юридичних наук, доцент;

Прудка Л.М., професор кафедри психології та педагогіки, кандидат психологічних наук;

Лісніченко Д.В., доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики, кандидат юридичних наук, доцент;

Янковий М.О., професор кафедри кримінального процесу та криміналістики, кандидат юридичних наук, доцент.

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей,
які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Актуальні аспекти криміналістичного та психологічного забезпечення правоохоронної діяльності. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 06 жовтня 2023 р.). – Одеса : ОДУВС, 2023.

САЙТ КОНФЕРЕНЦІЇ

УДК: 343.98:343.95 (477)

© ОДУВС, 2023

ОСОБЛИВОСТІ РАБОТИ ПСИХОЛОГА-ПРАКТИКА В ПЕРІОД ВІЙНИ

Краснопольська С.М

Одеський державний університет
внутрішніх справ

Анотація: У тезах розглянуто ключові особливості роботи психолога-практика в період війни та повоєнного відновлення. Надано перспективні напрями роботи в контексті післявоєнної відбудови.

Ключові слова: психологія, практика, війна, повоєнний час, стрес.

Key words: psychology, practice, war, post-war time, stress.

Психологія впродовж історії була важливою складовою в управлінні глобальними кризами, такими як війни і їх наслідки. Період війни і післявоєнної відбудови – це часи, коли люди піддаються найбільшому стресовому тиску і потребують психологічної підтримки та розуміння.

Війна завжди супроводжується великим стресом для військовослужбовців і цивільного населення. Психологи грають ключову роль у вивченні і лікуванні психологічних травм та посттравматичного стресового розладу (ПТСР). Вони

розробляють методики для допомоги людям впоратися з травматичними подіями та реінтеграцією до суспільства.

Стрес, травми та відчуття небезпеки можуть суттєво впливати на психіку людини під час війни. Ці емоційні та психологічні впливи можуть бути дуже серйозними і, у військовому контексті, називаються військовим стресом або посттравматичним стресовим розладом (ПТСР). Ось деякі можливі наслідки цього впливу:

1. Стрес та тривожність: Небезпека, обставини війни та травматичні події можуть викликати посилену тривожність, постійну готовність до небезпеки та страх перед майбутнім.

2. Депресія: Надмірний стрес і травматичні враження можуть призвести до депресії. Люди можуть відчувати себе безсилими, безнадійними та втратити інтерес до життя.

3. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР): Після досвіду тяжких травматичних подій, деякі люди можуть розвивати ПТСР. Це може супроводжуватися різкими спогадами, кошмарами, посиленням збудження, підвищеною агресією та ізоляцією від оточуючих.

4. Зниження самооцінки: Війна може призвести до зниження самооцінки та втрати віри в себе, особливо, якщо людина відчула себе беззахисною або була свідком страшних подій.

5. Порушення міжособистих стосунків: Вплив стресу та травм може призвести до конфліктів у відносинах з близькими людьми, оскільки люди можуть стати менш терпимими та вразливими.

6. Зловживання алкоголем і наркотиками: Деякі люди можуть намагатися заспокоїти свою психіку через зловживання алкоголем або наркотиками, що може призвести до ще більших проблем і залежностей.

7. Суїцидальні думки: У важких випадках люди можуть розвивати суїцидальні думки або навіть намагатися вчинити самогубство через невміння впоратися з тяжкими емоціями і стресом.

Психологічний стан військових:

- Мотивація та мораль військових: Психологи допомагають зберегти військовий дух і мораль в умовах військових операцій. Вони розробляють програми психологічної підготовки для збереження високого рівня мотивації та ефективності військових.

- Психологічна підтримка ветеранів: Після завершення війни, психологи працюють з ветеранами, допомагаючи їм адаптуватися до цивільного життя, подолати психологічні труднощі та знайти професійну зайнятість.

Вплив війни на цивільне населення: Психологи вивчають вплив війни на цивільне населення, зокрема дітей, які можуть бути особливо вразливими до травматичних подій. Вони розробляють програми психологічної допомоги для дітей та їхніх родин.

Психологія в період післявоєнної відбудови:

1. Травми та відновлення: Після завершення війни багато людей потребують психологічної допомоги для відновлення. Психологи допомагають індивідам та громадам впоратися з емоційними травмами, реабілітацією та відновленням нормального життя.

2. Соціальна інтеграція: Психологи сприяють соціальній інтеграції військових ветеранів та внутрішньо переміщених осіб, допомагаючи їм знайти роботу та підключитися до суспільства. Це важливий аспект відновлення після війни.

3. Вивчення досвіду та запобігання майбутнім конфліктам: Психологи аналізують причини воєн та конфліктів, щоб допомогти уникнути їх у майбутньому. Вони розробляють програми медіації та міжнародного співробітництва для запобігання подібним кризам.

У підсумку, психологія відіграє важливу роль як в період війни, так і в період післявоєнної відбудови. Вона сприяє як фізичному, так і психологічному відновленню людей, а також сприяє запобіганню майбутнім конфліктам і покращенню умов життя в постраждалих регіонах. Робота психологів в цих періодах є важливою не лише для індивідів, але і для загальної стабільності та миру в світі.

Однією з ключових функцій психології в цих контекстах є підтримка реінтеграції та психологічної реабілітації. Тому психологи ведуть індивідуальні і групові сесії підтримки, вчать стратегіям копіngu та надають психотерапевтичну допомогу.

У контексті післявоєнної відбудови, психологи допомагають людям відновити втрачену рутину та навчити їх новим навичкам, необхідним для життя у змінених умовах. Це особливо важливо для дітей, які повинні повернутися до навчання після тривалих перерв у навчанні.

Окрім цього, психологи вивчають динаміку конфліктів і сприяють міжнародному співробітництву для запобігання подібним ситуаціям у майбутньому. Вони аналізують фактори, що сприяють виникненню конфліктів, і розробляють стратегії для їхнього вирішення мирними шляхами.

Усе це свідчить про важливу роль психології в періоди війни та післявоєнної відбудови. Психологи сприяють психологічному здоров'ю та соціальній стабільності, що є ключовими чинниками у відновленні суспільства після війни та запобіганні подібним конфліктам у майбутньому.

Відновлення психіки і суспільства після війни вимагає комплексного підходу та використання різних психологічних стратегій. Ось деякі з них:

1. Психотерапія і консультування: Надання психотерапевтичної допомоги і консультацій військовим, ветеранам і цивільним особам, які пережили травматичні події внаслідок війни. Психотерапія може включати в себе когнітивно-поведінкову терапію, емоційно-фокусовану терапію та інші методи.

2. Групова підтримка: Створення груп підтримки, де люди можуть ділитися своїми досвідами та емоціями, може бути дуже корисним. Групи можуть бути спрямовані на різні категорії осіб, такі як ветерани, діти, які пережили війну і т. д.

3. Едукація та навчання навичкам копіngu: Навчання людей навичкам копіngu зі стресом, тривожністю та депресією може сприяти поліпшенню їхнього

психічного стану. Це може включати в себе навчання методам релаксації, медитації та іншим стратегіям саморегуляції.

4. Соціальна підтримка: Важлива роль відводиться підтримці від родини, друзів і спільноти. Підтримка близьких осіб може бути важливим чинником відновлення психічного стану.

5. Проектів реабілітації: Відновлювальні програми та проекти реабілітації для ветеранів і тих, хто пережив війну, можуть допомогти їм відновити навички і повернутися до нормального життя.

6. Соціальна адаптація: Забезпечення можливостей для соціальної адаптації та професійного зростання може бути важливим для військових та ветеранів.

7. Освіта і інформаційні кампанії: Інформування суспільства про проблеми, пов'язані з війною та її психологічними наслідками, може сприяти підвищенню свідомості та співчуття.

8. Міжнародна підтримка: Міжнародні організації та спільноти можуть надавати фінансову, технічну та психологічну підтримку для відновлення психіки та суспільства після війни.

Важливо пам'ятати, що відновлення психіки та суспільства є тривалим процесом, і кожна людина може потребувати індивідуального підходу. Система психологічної підтримки повинна бути доступною та відкритою для всіх, хто її потребує.

Література:

1. Jonathan Shay. Achilles in Vietnam: Combat Trauma and the Undoing of Character. Scribner. 1995
- 2 Bessel van der Kolk - "The Body Keeps the Score: Brain, Mind, and Body in the Healing of Trauma".Penguin Books .2014.
3. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: навч. Посібник. К. : Академвидав, 2005. 448 с
4. Варій М.Й. Енергетична концепція психіки і психічного: Монографія. К.: ЦУЛ. 2009. 318.

РУКОДІЛЛЯ, ЯК ЗАСІБ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ПРИ ПОДОЛАННІ КРИЗОВОГО СТАНУ В УМОВАХ ОКУПАЦІЇ <i>Гусаченко О.А.</i>	48
УЧАСТЬ СПЕЦІАЛІСТА У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО РОЗСЛІДУВАННЯ ОКРЕМИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВОЛІ, ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ОСОБИ <i>Гусєва В.О.</i>	55
ПРОФАЙЛІНГ, ЯК СПОСІБ ЗАПОБІГАННЯ ВЧИНЕННЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ <i>Дробишевська В., Матієнко Т.В.</i>	60
ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБИРАННЯ ДОКАЗІВ СЛІДЧИМ <i>Дульський О.В.</i>	64
ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ДОКУМЕНТУВАННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Жербко В.Л.</i>	68
КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ПІДРУНТЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПОЛЩЕЙСЬКОГО <i>Імерідзе М.Б.</i>	72
ПОНЯТТЯ КОМП'ЮТЕРНОГО ПОЛІГРАФА ТА СФЕРА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ <i>Кабанець О.О., Петухова І.О.</i>	75
ПИТАННЯ РОБОТИ З РОДИНОЮ ЗАГИБЛОГО ЯК ПОСТІДЕНТИФІКАЦІЯ ОСОБИ В МЕЖАХ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ <i>Кавєріна Т.П.</i>	80
ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ СЛІДЧИМ СУДДЕЮ КЛОПОТАНЬ НА ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВОЄННИМИ ЗЛОЧИНАМИ <i>Казарян І.С., Матієнко Т.В.</i>	84
ДЖЕРЕЛА ДОКАЗОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА ДОКАЗІВ: СПІВВІДНОШЕННЯ І ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ФОРМУЛЮВАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ <i>Коваленко А.В.</i>	88
ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ДІТЕЙ ТА КУРСАНТІВ У ПІДГОТОВЦІ ЗАХИСНИКА УКРАЇНИ <i>Коваль Н., Снігур Л.А.</i>	93
ТВАРИНИ ТА ПТАХИ ЯК ФАКТОР ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ЛЮДИНІ (ЗООПСИХОТЕРАПІЯ) <i>Краснопольська С.М., Снігур Л.А.</i>	95
ОСОБЛИВОСТІ РАБОТИ ПСИХОЛОГА-ПРАКТИКА В ПЕРІОД ВІЙНИ <i>Краснопольська С.М.</i>	99
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ЗНАНЬ	